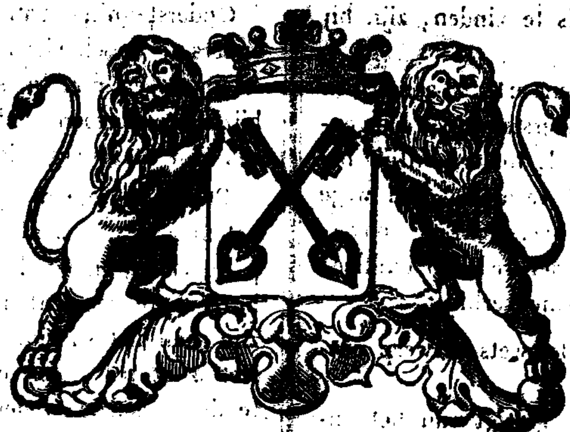
1853. N°. 146.



LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 7 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 6 December.

Ter vervulling der vacature ontstaan door het overlijden van Ds. A. Doyer Tz., heeft de Kerkeraad der Doopsgezinde gemeente alhier beroepen Ds. C. Sepp, thans Predikant der Doopsgezinde gemeente te Zaandam, oostzijde.

— De collecte Zondag ll. alhier in de kerken der Herv. gezindheid ten behoeve harer armen gehouden, heeft de aanzienlijke som van omstreeks *f* 2000 opgebragt.

— Z. M. heeft bij de dienstdoende schutterij alhier benoemd tot 2den Luit. J. G. de Sain, thans schutter.

— De *N. Rott. Cour.* meldt, dat op 24 Nov. jl., van Barneveld, met den post naar Lisse is verzonden een brief met drie cachetten verzegeld, aan het adres van G. Blokhuis, inhoudende: 1 bankbiljet groot *f* 200 en 1 muntbiljet groot *f* 100. Daar die brief niet aan het adres bezorgd is, wordt door den Officier van Justitie alhier een naauwkeurig onderzoek naar de vermelde geldswaarde gedaan.

— Van 30 November tot 6 December 1853 hebben zich alhier geene gevallen van Cholera voorgedaan.

— De loterij van Dames-handwerken te Rotterdam gehouden, ten voordeele der armen, heeft *f* 10,000 opgebragt.

— Op den Hollandschen spoorweg zijn in November vervoerd 65,879 personen en is *f* 76,041 ontvangen; op den Rijnspoorweg vervoerd 27,559 personen en ontvangen *f* 47,696.

— Te Amsterdam zijn sedert het ontstaan der cholera 790 personen aangetast en 546 overleden.

— In den avond van Donderdag heeft een hevige brand eene der schoonste fabrieken van Zeist verwoest, namelijk de katoenfabriek van den Heer Weiss, gelegen in de kom der Hernhutter-broedergemeente, nagenoeg naast het huis waarin de gezamentlijke publieke winkels zijn gevestigd. Gelukkig was er geen wind, anders had men vrees gekoesterd voor het gansche blok huizen. De schade is toch reeds groot, daar het verlies op nagenoeg *f* 100,000 wordt geraamd en de fabriek slechts voor een vierde gedeelte dier som was gewaarborgd, ook het magazijn heeft veel geleden. De fabriek is het eigendom der broedergemeente, welke den Heer Weiss als Directeur had aangesteld.

— Te Utrecht zijn onderscheiden bakkers tot boete veroordeeld, wegens het te ligte brood, dat in hunne winkels voorhanden was.

— Te Hilversum is het vergrooten der kerk van de R. K. gemeente benevens het bouwen van een' toren, door J. Westers, te *Soest*, aangenomen voor *f* 36,500.

— Te Assen is tot lid van de Tweede Kamer met 486 van de 712 uitgebragte stemmen herkozen, Mr. L. Graaf van Heiden Reinestein, die zich wegens de herbenoeming tot Kantonregter aan eene nieuwe verkiezing had moeten onderwerpen.

— Eene oude vrouw te Lopik, meldt men aan de *N. Rott. Cour.* uit Oudewater, zag dezer dagen bij de bevalling van eene harer dochters, haar 100ste kleinkind geboren worden.

— Aan de Sijpe, zijnde de grens tusschen de dorpen Siddeburen en Noordbroek, in Groningen, is onlangs, bij het graven van klei, door een daglooner ongeveer 5 voet diep onder den grond een aarden pot gevonden, van verwonderlijke ligtheid, vastheid en schoonen vorm, nog geheel gaaf. Die pot heeft de gedaante van een urn, is zonder voetstuk en pooten, en welligt uit den Romeinschen tijd afkomstig. Door de zorg van den Heer J. J. Huisman, te Schildwolde, is dit gedenkstuk aan de verzameling voor oudheden bij de Groningsche Hoogeschool ten geschenke gezonden.

— De rivier de Maas is zoo laag, dat beneden Well onderscheidene schepen aan den grond zitten. Geene ligters genoeg zijn er te bekomen om de goederen ter bestemming te krijgen. Dit is dan ook de oorzaak, dat men daartoe alles gebruikt. Eenige dagen geleden laadde een pont van Hedel Hollandsche turf, tot dat de turf te water ging en de Maas afdreef, terwijl den 30sten November eene pakschuit die uit het schip van den Rotterdammer beurtman, A. van der Schuyt Jr., ruim 400 balen koffij, benevens vele andere koopwaren geligt had, door een ongelukkig toeval tegen den oever stootte, waardoor de achtersteven vol water geraakte en de schuit zonk. De schade wordt op niet minder dan *f* 4 à 5000 begroot.

— Wij ontvingen heden morgen het bij de Tweede Kamer ingekomen ontwerp van wet ter regeling van het Armbestuur, in 78 artikelen. Wij laten hieruit voorloopig eenige der belangrijkste bepalingen volgen en deelen verder een en ander mede uit de algemeene beschouwingen bij de Memorie van Toelichting, om, zoo veel tijd en ruimte dit thans gedoogt, onverwijld een overzigt van dit uit zijn aard zoo gewigtig ontwerp te geven.

Art. 1. Instellingen van weldadigheid, in den zin dezer wet, zijn die welke armenverzorging, in of buiten gestichten, voortdurend ten doel hebben. Instellingen uitsluitend bestemd tot het voorkomen van armoede, worden door deze wet niet beheerscht.

A. 2. De wet onderscheidt: *a.* Staats-, provinciale of gemeente-instellingen, door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd; *b.* instellingen eener kerkelijke gemeente, bestemd voor de armen eener bepaalde godsdienstige gezindte, en van wege die kerkelijke gemeente geregeld en bestuurd; *c.* instellingen door bijzondere personen of door bijzondere, niet-kerkelijke, vereenigingen geregeld en bestuurd; *d.* instellingen van gemengden aard.

A. 7. De bepalingen betreffende de inrigting en het bestuur der instellingen, onder litt. *b* en *c* van art. 2 vermeld, worden door hare bestuurders aan het bestuur der gemeente waar zij zijn gevestigd, medegedeeld.

A. 10. De besturen van alle instellingen van weldadigheid doen jaarlijks, binnen den daarvoor door den Minister van Binnenl. Zaken aangewezen termijn, en in den door dezen voor te schrijven vorm, ten behoeve van het verslag bij art. 195 der Grondwet bedoeld, aan het gemeentebestuur opgave van het getal der door hen ondersteunden of verpleegden; van het beloop hunner uitgaven voor beheer en voor onderstand van allerlei aard, en van dat hunner inkomsten door collecten, inschrijvingen of andere vrijwillige bijdragen en subsidiën. De besturen der burgerlijke en gemengde instellingen doen daarenboven alle verdere opgaven, door de Regering noodig geacht.

A. 11. De bestuurders, die niet voldoen aan het voorschrift van art. 10, worden, elk voor het geheel, met geldboete van 25 tot 100 gulden gestraft. Tegen den bestuurder, die bewijst het zijne te hebben gedaan om aan het voorschrift gevolg te geven, wordt geene veroordeeling uitgesproken.

A. 13. Openbare inzameling van gelden ten behoeve van instellingen van weldadigheid, bij wege van collecte, inschrijvingen of op eenige andere wijze, heeft niet plaats dan nadat daarvan, minstens drie maal 24 uren te voren, schriftelijk kennis zij gegeven aan het gemeentebestuur. Het gemeentebestuur kan de inzameling stuiten.

A. 15. De beschikbare gelden dier instellingen worden belegd, door aankoop van inschrijvingen in een der grootboeken der Nederlandsche schuld. Zij kunnen, na verkregen goedkeuring van Gedep. Staten, ook worden belegd door aankoop van onroerende goederen of in rentegevende schuldbrieven.

A. 20. De ondersteuning der armen wordt, behoudens de verdere bepalingen dezer afdeeling, overgelaten aan de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid.

A. 21. Geen burgerlijk bestuur verleent onderstand aan armen dan na zich, voor zooveel mogelijk, te hebben verzekerd, dat zij dien niet van kerkelijke of bijzondere instellingen van weldadigheid kunnen erlangen.

A. 25. De gemeenteraad stelt, in December van elk jaar, vast het maximum van den onderstand, dat gedurende het volgende jaar, naar gelang van het jaargetijde, de sterkte der gezinnen, de leeftijden en de ligchaamskrachten kan worden verstrekt aan de armen, wier aanvraag krachtens art. 22 is ingewilligd, en die niet in godshuizen worden opgenomen.

A. 27. De burgerlijke gemeente waartoe, bij het ontstaan der behoefte, de plaats behoort waar de arme is geboren, is zijn domicilie van onderstand.

A. 28. Indien iemand in eene gemeente is geboren uit ouders, die er niet woonden, wordt hij geacht geboren te zijn in de gemeente waar de vader of moeder, tijdens de geboorte woonde. Enz.

A. 30. Vreemdelingen die bij het ontstaan van behoefte niet in de termen verkeeren om over de grenzen te worden uitgeleid, hebben domicilie van onderstand in die gemeente waarin zij op dat tijdstip het laatst 4 achtereenvolgende jaren hebben gewoond, zonder genot van onderstand uit fondsen tot ondersteunning van armen bestemd. Enz.

A. 33. Armen, wier domicilie van onderstand niet is te vinden, zijn bij het Rijk armlastig. Enz.

A. 41. De onderstand door burgerlijke besturen krachtens art. 28 aan armen verstrekt, elders dan ter plaatse van het domicilie van onderstand, ook hangende het onderzoek naar dat domicilie, wordt, des gevorderd, tot een billijk bedrag, nimmer te bovengaande het maximum bij art. 25 vermeld, van wege het domicilie van onderstand teruggegeven, indien de verstrekking onvermijdelijk is geweest. Daarvan moet blijken bij een met redenen omkleed besluit van den Burgemeester der gemeente, waar de arme verblijft.

— Uit de algemeene beschouwingen bij het gemelde wets-ontwerp ontleenen wij het volgende:

De Regering heeft, met al de aandacht die het hooge gewigt van het onderwerp vordert, overwogen hetgeen is voorgevallen ten aanzien der vroeger voorgedragene ontwerpen van wet op het armbestuur.

Het meest belangrijke vraagstuk, dat daarbij uit verschillende oogpunten is beschouwd en met de meeste naauwkeurigheid is onderzocht en behandeld, is zonder twijfel dit: of en in hoe ver de bepalingen der wet van toepassing moeten zijn op de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid.

De Regering aarzelt niet hare overtuiging uit te spreken, dat de vroeger aangeboden wets ontwerpen daaromtrent verder zijn gegaan dan de aard der zaak medebrengt.

Het eenige wat de Grondwet zeker heeft gewild, is dat het armbestuur bij de wet anders en beter zou worden geregeld dan in 1848 het geval was. De geest der Grondwet brengt mede, dat de Kerk zich zoo vrij bewege, als met de regten en verpligtingen van het Staatsgezag bestaanbaar is.

Tot de onderwerpen welke behooren tot het gebied der Kerk, moet, zonder twijfel, worden gebragt het verzamelen en uitdeelen der giften, die uit het beginsel van godsdienstige liefdadigheid worden bijeengebragt.

Nu moge men verschillend denken over de meerdere of mindere doelmatigheid van de wijze, waarop de Kerk dit gewigtig gedeelte harer roeping vervult, men moge zich zelfs overtuigd houden, dat daarin verbeteringen noodig zijn, — dit alles kan de zaak niet van aard doen veranderen, noch den Staat de bevoegdheid geven, de taak der Kerk over te nemen, of haar te noodzaken hare inzigten aan de zijne ten offer te brengen; en dat wel te minder, daar niet de Staat maar alleen de Kerk invloed kan uitoefenen op het bijeenbrengen der middelen tot kerkelijke armenverzorging die geheel vrijwillig zijn, en tot het bijdragen van welke de wetgever niemand kan verpligten.

Daarom is de Regering van oordeel dat zij de aan haar opgedragen zorg voor het armbestuur niet beter kan vervullen dan door zoodanige wettelijke bepalingen voor te stellen als het meest kunnen bijdragen om de bron der kerkelijke armverzorging op de mildste wijze te doen vloeijen, opdat het getal armen, die hulp buiten de Kerk zoeken, tot het geringst mogelijke worde beperkt.

Lettende op de denkbeelden die de Nederlandsche natie, met betrekking tot dit onderwerp, beheerschen, is de Regering van oordeel, dat men mag verwachten, dat de bijdragen ruimer zullen zijn wanneer de Kerk in de beschikking daarover vrij is, dan wanneer zij daarin door den wetgever aan banden wordt gelegd.

Van deze beschouwingen uitgaande, meent de Regering, dat de wet, met opzigt tot de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid, geene andere verbindende bepalingen behoort te bevatten dan die, welke noodig zijn om de Regering in staat te stellen kennis te verkrijgen van het bestaan en de werking dier instellingen, zonder welke zij niet kan voldoen aan hare verpligting om die aanhoudende zorg aan het armbestuur, dat tot haar gebied behoort, te wijden, welke de Grondwet voorschrijft.

Die instellingen worden dan ook in het bijgaand wets-ontwerp slechts verpligt tot mededeeling van hare inrigting en haar bestuur (art. 7); om, zoo het doel eener instelling is vervallen, het gebruik harer bezittingen en inkomsten tot eene andere, aan de laatst bekende zoo nabij mogelijk komende, bestemming te regelen (art. 9); tot het doen der opgaven, welke voor de Regering onmisbaar zijn, om den toestand van het armwezen te beoordeelen, en een volledig verslag, zoo als bij art. 195 der Grondwet bedoeld wordt, op te maken (artt. 10 en 11); tot het opgeven, des gevraagd, der personen welke door haar worden ondersteund (art. 12); tot voorafgaande kennisgeving van openbare inzameling van gelden, met uitzondering van collecten in kerkgebouwen bij de uitoefening der openbare eeredienst, en van die voor instellingen eener kerkelijke gemeente, enkel aan de huizen van de ledematen dier gemeente (art. 13); tot het doen blijken, zoo zij subsidie uit burgerlijke fondsen verlangen, der noodzakelijkheid daartoe (artt. 19 en 60).

Het ondersteunen van armen is een zedelijke, geen burgerlijke pligt. In beginsel mag ieder, die ondersteuning behoeft, haar vragen aan zijne medemenschen. Die natuurlijke bevoegdheid wordt echter beperkt door de behoeften eener geregelde zamenleving in den Staat, want onbeperkte bevoegdheid tot vragen wordt bedelarij. Deze is gevaarlijk voor de orde en rust in den Staat. De Staat is verpligt tegen dat gevaar te waken, en dus eene politiezorg uit te oefenen met opzigt tot de armoede. De beperking der natuurlijke bevoegdheid tot vragen heeft plaats ten opzigte dergenen, bij wie de arme zich aanmeldt. Het aanwezen van instellingen, bestemd tot het verleenen van onderstand, brengt mede, dat het vragen aan deze worde toegestaan. Het vragen aan bijzondere personen, waar dit het karakter van bedelarij aanneemt, moet daarentegen verboden blijven. Uit die door den Staat opgelegde beperking der natuurlijke bevoegdheid tot vragen, vloeit, als onvermijdelijk gevolg, voort, dat de Staat moet aanwijzen, bij welk van, van zijnentwege bestaand bestuur, de arme zich kan aanmelden.

Ondersteuning van Staatswege kan en behoort echter in den regel niet anders te geschieden, dan wanneer de arme geen onderstand van elders kan erlangen en niet in staat is voor zich zelven te zorgen. Evenzeer als een bijzonder persoon ondersteuning aan armen kan weigeren of verleenen, kan ook van Staatswege de aanvrage der armen worden afgeslagen of toegestaan.

Onder de vele moeijelijke punten, die zich bij het ontwerpen eener wet op het armbestuur aanbieden, staat ook de vraag op den voorgrond, welke bepalingen zij moet bevatten met opzigt tot de subsidien uit de fondsen van burgerlijke gemeenten, aan instellingen van weldadigheid le verleenen. Gewis zijn aan het subsidiestelsel zwarigheden van onderscheiden aard verbonden. Het is echter meer dan twijfelachtig, of in den toestand, waarin men zich te dezen aanzien sedert eene zeer lange reeks van jaren hier te lande bevindt, de subsidien geheel kunnen worden afgeschaft. Indien men hierop niet bevestigend durft antwoorden, moet de wetgever zoodanige voorschriften daaromtrent geven, als strekken kunnen om te doen blijken, dat de subsidien niet anders dan als een noodzakelijk kwaad beschouwd, en zooveel mogelijk beperkt behooren te worden. Daartoe is het raadzaam alles te vermijden, waaruit eenigerhande verpligting voor de gemeentebesturen tot het verleenen van subsidie zou kunnen worden afgeleid; voor te schrijven wat die besturen moeten in acht nemen om subsidien te kunnen verleenen, en aan Gedeputeerde Staten op te dragen, toe te zien, dat zij niet dan bij volstrekte onvermijdelijkheid worden verleend of verhoogd, en de maatregelen te nemen waartoe die collegien bevoegd zijn, om de vermindering er van te bevorderen.

Alles wat betreft het qualificeren van het feit van bedelarij en landlooperij en het weren en bestraffen daarvan behoort tot het gebied van het Wetboek van Strafregt. Daarentegen kan, naar de meening der Regering, de wet op het armbestuur de regels vaststellen, naar welke in de bedelaars-gestichten de tuchtiging mag geschieden. Zoo ook dient zij te bepalen, door wie de kosten der verpleging in die gestichten moeten worden gedragen, waaromtrent in de laatste tijden twijfel is gerezen, welken de wet behoort op te heffen. In overeenstemming met dezen gang van denkbeelden, is het nevensgaande ontwerp van wet verdeeld als volgt: I Hoofdst., van het Armbestuur. I Afdeel., van instellingen van weldadigheid, hare oprigting en reglementen. II Afdeel., van opgaven door de besturen van *alle* instellingen van weldadigheid te doen, en van collecten. III Afdeel., bepalingen betreffende het bestuur der burgerlijke en gemengde instellingen. II Hoofdst., van de ondersteuning der armen en het domicilie van onderstand. I Afdeel., van de ondersteuning der armen. II Afdeel., van de plaats waar de arme domicilie van onderstand heeft. III Afdeel., van acten van indemniteit en dergelijke. IV Afdeel., overgangsbepalingen betrekkelijk tot de twee vorige afdeelingen. III Hoofdst., van het verhaal van verleenden onderstand. I Afdeel., van het verhaal op besturen. II Afdeel., van het verhaal op de ondersteunden, hunne bloed- of aanverwanten of nalatenschappen. III Afdeel., van verjaring. IV Hoofdst., van subsidien uit fondsen van burgerlijke gemeenten aan instellingen aan weldadigheid. V Hoofdst., van bedelaars en landloopers. VI Hoofdst., van de uitspraak over geschillen. VII Hoofdst. algemeene en slotbepalingen.

Na dit algemeen overzigt van het wets-ontwerp, wordt nu in de Memorie overgegaan tot de toelichting der daarin vervatte bijzondere bepalingen, ook met het oog op den inhoud van het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de vorige Tweede Kamer, betreffende het laatstvorige wetsontwerp.

— Bij de ll. Zaturdag gehoudene beraadslagingen over Hoofdstuk V der begrooting 't welk ten slotte met algemeene stemmen is aangenomen (zie ons vorig nommer) heeft de Heer van Lennep bij gelegenheid der behandeling van art. 99, *onderhoud van historische gedenkteekenen*, de aandacht der Regering op drie onderwerpen gevestigd, tot de historische herinnering betrekking hebbende. Ten eerste wijst hij op een gebouw te Delft, de vroegere woonplaats van Willem I. Daaraan moet, z. i., eene betere bestemming gegeven worden. Ten tweede zijn in de abtdij te Egmond de zerken der graven van Holland en Zeeland, in het jaar 1825, voor *f* 200 verkocht. Hij noemt dit eene schanddaad. Eene stem heeft die schanddaad gebrandmerkt. Het was de stem van wijlen zijnen vader. Het zij den zoon vergund, den wensch des vaders aan de Volksvertegenwoordiging te doen hooren. Hij twijfelt er niet aan, dat, zoo de Regering zich tot het hoofd van den Staat wendt, deze zal zorgen, om de nagedachtenis zijner voorvaderen in waarde te houden, en dat de natie hem zou volgen. Ten derde vestigt hij de aandacht op de Loterijzaal, welke met twee houten schijven blijft bezoedeld, in plaats van zijn' oorsprong te herdenken; waarvoor hier zou kunnen worden gevestigd het kapittel der Milit. W. Orde. [Deze zaal en het gansche Binnenhof is namelijk omstreeks 1250 gesticht door Graaf Willem II, die daardoor de hofhouding der Graven van 's Gravenhage derwaarts overbragt, en welk paleis sedert veel verbouwd, in die dagen als een wonder van bouwpraal en kunst, groot gerucht maakte. In deze zaal werd, nadat de Stadhouder Prins Willem II op den 6den Nov. 1650 was overleden, onder voorzitterschap van Jacob Cats, de buitengewone algemeene vergadering der Staten van al de gewesten ter beraadslaging over de zaken van de *Unie*, de *Religie* en de *Militie*, den 18den Januarij 1651 geopend en den 21sten Augustus gesloten.] Bij de behandeling van het tweede punt gaf spreker te kennen, dat de tweede klasse van het Kon. Ned. Instituut zich die zaak had aangetrokken, maar dat die instelling sedert ook al opgeheven is, terwijl spreker in het voorbijgaan opmerkte, dat dit eene politieke feil geweest was, welke nadeelig gewerkt heeft voor de partij, die haar had verlangd.

De Heer Thorbecke herinnert den spr., dat toen deze nog geen lid der Kamer was, door hem, Minister, de redenen voor de opheffing van het Instituut in 't breede zijn ontvouwd. Wat nu betreft de qualificatie, dat deze opheffing was eene inpolitieke daad, in den zin, waarin die spr. die deed voorkomen, namelijk, dat de opheffing niet bevorderlijk is geweest aan het persoonlijk belang van het vorige Gouvernement, ja, dan neemt hij die benaming met beide handen aan. Het is zoo, het vorige Gouvernement heeft steeds bij zijne regeringsdaden het persoonlijk belang buiten aanmerking, buiten berekening gelaten, maar zich alleen afgevraagd, wat meent de Regering dat noodig en nuttig is voor het land?

De Minister heeft, in antwoord op den Heer van Lennep, te kennen gegeven, dat de Regering belang blijft stellen in het behoud en het herstel onzer geschiedkundige herinneringen. Zij zal gaarne doen wat zij kan, om aan speciaal aangewezen punten gevolg te geven.

'S GRAVENHAGE, 6 December.

Z. M. heeft tot Raadsheer in den Hoogen Raad benoemd M^{r}. H. Provo Kluit, Burgemeester van Amsterdam, die het eerste stond op de lijst der Candidaten. — Ook heeft Z. M. benoemd tot Ridder der Eiken Kroon den Officier van Gez. 1ste klasse Mathijssen, uitvinder van het gips-verband.

Nog heeft Z. M. benoemd tot Rentmeester van zijne particuliere domeinen te Winterswijk M^{r}. W. A. Roelvink, in plaats van M^{r}. J. R. Roelvink, op verzoek eervol ontslagen.

— De Minister van Financiën, tevens belast met de Zaken van het Dep. van Herv. Eeredienst enz. zal Woensdag en Donderdag geen gehoor verleenen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 5 December.

In deze zitting is het VI^{de} Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1854 (*Departement voor de Zaken der Herv. Eeredienst*) gelijk het door de Regering is voorgesteld, onveranderd aangenomen met 50 tegen 12 stemmen.

Tegen hebben gestemd de Heeren Ter Bruggen Hugenholtz, Westerhoff, Hengst, van Eck, Zylker, van Hoëvell, Sloet tot Oldhuis, Thorbecke, de Man, Storm, van der Veen en Reinders.

Het 1ste artikel regelende het tractement van den Minister (*f* 8000) is met 44 tegen 16 stemmen goedgekeurd.

Tegen dat artikel hebben gestemd de Heeren Strens, van Wintershoven, van Bosse en de Poorter, en de boven aangegeven leden.

Telegrafisch Berigt van 4 uur 40 min.

Hoofdstuk R. K. Eeredienst aangenomen met 53 tegen 12 stemmen, na eene belangrijke beraadslaging over de prealable mededeeling nopens tijd en wijze van invoering der hierarchie.

De Heer Strens herhaalt plegtig dat deze niet is geschied, dat het logen is en als men toch volhoudt dan is het laster.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 December.

De Heer M. Chevalier, lid van den Staatsraad, een verslag gevende van den gelukkig volbragte hervorming van het Nederlandsche muntwezen, raadt zijne Regering aan, om ook slechts éénen standaard in te voeren.

— Den 1sten waren de vijvers der Tuilerien reeds met eene dikke ijskorst overdekt.

— De luchtreiziger Deschamps is te Nimes met zijn ballon zoo snel nedergekomen, dat hij er is uitgevallen en omgekomen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 4 December.

In de half-officiele *Preussische Correspondenz* van den 2^{den} dezer leest men: In verband met de dezer dagen in de Nederlandsche Tweede Kamer gehouden beraadslaging over de uitvoering van den spoorweg tusschen Oberhausen en Arnhem kan medegedeeld worden, dat den 22sten November jl. met het leggen der aardenbaan voor dezen spoorweg een begin gemaakt is, en dat de directie der Keulen-Mindener spoorweg-maatschappij de magtiging heeft ontvangen om ook op het grensstation, van Etten uit, de aardewerken onverwijld te doen aanvangen.

— Volgens berigten uit Hamburg van den 1sten dezer, was sedert dien morgen de Elbe zoodanig met drijfijs bezet, dat de vaart voor zeilschepen als afgebroken te beschouwen was. Uit Rostock, Stettin en Koningsberg wordt insgelijks gemeld, dat de wateren sterk met ijs bezet zijn, hetwelk zich hier en daar reeds vastgezet had. Ook op den Main bij Wurzburg had zich den 1sten dezer veel drijfijs vertoond en was de scheepvaart dientengevolge gestremd.

— De Hoofdkerk te Posen, een der beroemdste gebouwen dier stad, is eene prooi der vlammen geworden.

BADEN.

De Aartsbisschop van Freiburg heeft de geestelijken, die zijn' herderlijken brief niet binnen 4 weken afkondigen, met suspensie bedreigd.

— Het bevel aan de Jesuiten gegeven om den 26sten November Freiburg te verlaten, is door eigen dag door de Regering ingetrokken.

— In Frankrijk worden gelden verzameld, om de geestelijkheid in Baden te ondersteunen in haar verzet tegen de Regering. Reeds zijn bij de Redactie van het dagblad *l'Amie de la Religion* vele bijdragen ontvangen, waaronder 30,000 fr. van den Aartsbisschop van Parijs.

TURKYE.

Den 21sten November zijn de Russen in den nacht door de Turken gedwongen geworden het tegenover Gioergewo in den Donau gelegen eiland te ontruimen. Tweemalen poogden zij het eiland te hernemen, maar werden telkens afgeslagen; het gelukte hun echter des ochtends van den 24sten, en zij hebben zich er staande gehouden in weerwil van eenen aanval der Turken in den nacht van den 25sten November. Van eenen overtogt der Russen op dit punt der rivier is geene sprake meer. Al de pontons zijn naar een lager gelegen punt aan de rivier, naar Hirsowa gezonden, om aldaar te dienen ter verbinding der talrijke eilanden met den oever.

— De Russen leggen verschansingen aan bij Gioergewo.

— Men heeft thans de zekerheid, dat geen Nederlandsch oorlogsschip bij Smyrna schipbreuk heeft geleden, maar de koopvaardijbrik Harmonie nabij het eiland Tenedos, den 10^{den} November op strand geraakt, is den volgenden dag afgebragt en in de haven van dat eiland gekomen; de schade was niet groot.

— De Turksch-Egyptische vloot bevindt zich nog in den Bosporus.

VEREENIGDE STATEN.

De *Courier des Etats Unis* bevat de beschrijving van een middel om gezonken vaartuigen naar boven te halen. In het 15 voet diepe Atlantic Dock was eene zwaar geladen kanaalboot gezonken. De uitvinder van dit middel, de Heer Forman, deed aan weerszijden van het vaartuig zes ledige olievaten bevestigen, van onderen van eene opening voorzien. Eene buis van gutta percha werd vervolgens zoowel met de vaten als met den toestel van gecomprimeerd gas in verband gebragt. Zoodra de kranen waren geopend, werd het water met onweerstaanbare kracht uit de vaten geperst, kwam de boot in beweging en vertoonde zich weldra, onder het gejuich der talrijke toeschouwers, aan de oppervlakte van het bassin. De Heer Forman wil nog groote verbeteringen in zijne uitvinding maken.

KAAP DE GOEDE HOOP.

1 October.

De berigten van deze dagteekening bevatten geen staatkundig nieuws. De begrooting van uitgaven, zoo als zij aan de Wetgevende Vergadering is voorgedragen voor het jaar 1854, levert eene aanmerkelijke vermeerdering, en daarentegen die der ontvangsten eene aanzienlijke vermindering op. De uitgaven namelijk zijn geraamd op 275,091, en de ontvangsten op 228,811 £. In vroegere jaren bedroegen de ontvangsten veel meer dan de uitgaven.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 8sten December 1853, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Benoeming van een Med. en Chir. Doctor en een Heelkundige voor het Caeciliae Gasthuis.

2°. Benoeming van 2 leden om met den Burgemeester de Commissie uit te maken, tot het teekenen en afgeven der Certificaten voor de Nationale Militie.

3°. Verkiezing van een' onderwijzer aan eene der Stads-Armenscholen.

4°. Voorwaarden:
- *a.* Algemeene.
- *b.* Omtrent de levering van 350,000 keijen in 5 jaren.
- *c.* Omtrent het onderhoud van het Delftsche Trekpad.
- *d.* Omtrent de Verpachting van de Zijl en Spanjaardsbrug.
- *e.* Omtrent de opbrengst der marktgelden van de Beestenmarkt.
- *f.* Omtrent eene verkooping van brandhout, lantaarns enz.

5°. Tarieven op de Wegen.

6°. Missive van Gecommitteerden der Vereenigde Gasthuizen, omtrent de behandeling der zieken in het Caeciliae Gasthuis.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, —

Gehad hebbende het verzoek van PIETER STÖRKE, *Manufactuurverwer*, wonende alhier, om in het door hem bewoonde Huis staande en gelegen aan de Z. Z. van de Diverskamp of Kaardesteeg, Wijk III. N°. 646 en 646^{rood} een Ketel te mogen plaatsen *tot het doen verwen van wolle Manufacturen.*

Gelet op Z^{r}. M^{s}. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van de naastbijgelegene en belendende Panden, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders, zal worden gevaceerd, op het Raadhuis dezer Gemeente op Donderdag den 8sten December aanstaande, des middags ten 12 ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemeld verzoek op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging hiervan niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
LEYDEN, 5 December 1853. VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris, v. PUTTKAMMER.

In de maand November 1853 zijn binnen de Gemeente *Leyden* overleden 85 personen, als: 15 Mannen, 20 Vrouwen, 25 Zoons en 25 Dochters; daarenboven als levenloos aangegeven 7.

Gedurende diezelfde maand zijn aldaar geboren 116 Kinderen, als: 58 Zoons en 58 Dochters.

Gehuwd 30 Paren.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 6den December de Heer A. L. A. Gevers, van s' Gravenhage, in de Regten met *Theses*.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 3den December de Heer A. Th. Folkersma, van Midlum, na verdediging zijner Dissertatie Continens *conspectum morborum in Clinico Cl. F. Z. Ermerins, anno Acad.* 1852—53 *observatorum*.

ADVERTENTIEN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 5 December.

	Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	$61\frac{1}{8}$	$61\frac{3}{8}$	$61\frac{5}{16}$
Dito Certificaten . . . 3	$73\frac{1}{2}$	$73\frac{5}{8}$	—
Dito dito 4	$92\frac{1}{2}$	$92\frac{5}{8}$	$92\frac{9}{16}$
Amortisatie Syndicaat 3½	—	—	—
Handelmaatschappij 4½	—	—	—
O. I. Leening 4	$92\frac{1}{16}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . 4½	—	—	—
Haarlemmermeer 5	$99\frac{7}{8}$	100	100
FRANKRIJK, Certif. 3	—	—	—
Dito dito 5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 . 5	$103\frac{7}{8}$	104	$103\frac{3}{4}$
Dito dito 1828 en 1829 . . . 5	$102\frac{1}{2}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 . 5	$94\frac{3}{8}$	$94\frac{1}{2}$	—
Dito 1840 4	$89\frac{1}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . . 4	$87\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito Nieuwe 4	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . . 6	—	—	—
Certificaten van dito 6	$68\frac{1}{2}$	$68\frac{5}{8}$	$68\frac{1}{2}$
POLEN, Aandeelen 1835 . . . fl. 500 ƒ	$157\frac{1}{2}$	158	158
Dito Obligatiën 4	82	—	—
SPANJE, Obligatiën . . . . . à 1 pCt.	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{3}{4}$	$21\frac{5}{8}$
Dito Obligatiën 3	$40\frac{3}{4}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. 3	$41\frac{3}{16}$	$41\frac{5}{16}$	$41\frac{1}{4}$
Bewijzen Coupons	$5\frac{7}{16}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . . 5	—	—	—
Dito 4	—	—	—
Dito Metall. 5	76	$76\frac{3}{16}$	—
Dito Nieuwe 5	$90\frac{7}{8}$	91	—
Dito 1847 . . . . 2½	$39\frac{1}{4}$	$39\frac{5}{16}$	—
BELGIE, Banc. 2½	$49\frac{3}{4}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD 2½	$50\frac{1}{8}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . 5	$94\frac{7}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen 3	$36\frac{7}{16}$	$36\frac{1}{2}$	$36\frac{3}{4}$
Dito dito 4	—	—	—
VENEZUELA, ... 3½	$31\frac{1}{4}$	—	—
MEXICO, ... 3	$23\frac{1}{16}$	$23\frac{1}{4}$	—
AMERIKA, Bankactiën	—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 3½ pCt. Prolongatie 4 pCt.

Wissel-Disconto 3.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is ƒ9.70 à 9.80.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.